

UE–Europa Wschodnia: bez przełomu w kwestiach wizowych

Marta Jaroszewicz

23 września Komisja Europejska (KE) przedstawiła niekorzystne raporty oceniające osiągnięcia Ukrainy i Mołdawii w wypełnianiu pierwszej fazy unijnych Planów Działania na rzecz Liberalizacji Wizowej (PD) przyznanych Ukrainie w listopadzie 2010, a Mołdawii w styczniu 2011. Choć w raportach oceniono, że oba kraje osiągnęły określony postęp na drodze do wypełniania postawionych warunków, to jednocześnie uznano, że zarówno Ukraina, jak i Mołdawia mają wiele zaległości. Dokumenty unikają ocen generalnych, wydaje się jednak, że Mołdawia została lepiej oceniona niż Ukraina. Według raportów, głównymi problemami Ukrainy pozostają: brak ustawodawstwa oraz planów działania dotyczących wprowadzenia dokumentów biometrycznych, a także problemy ze stanem praworządności oraz niezakończona reforma ustawodawstwa migracyjnego. Natomiast Mołdawia powinna udoskonalić przepisy w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz w sferze ustawodawstwa antydyskryminacyjnego.

Komentarz

- Wytknięte braki i nieścisłości oznaczają, że oceniane kraje nie zostaną na razie zaproszone przez KE i Radę UE do przejścia do drugiej (implementacyjnej) fazy realizacji Planów Działania i pozostaną w pierwszej – przygotowawczej. Kolejna ocena zostanie przeprowadzona pod koniec br. Rząd ukraiński (w mniejszym stopniu mołdawski) musiałby dokonać nadzwyczajnej mobilizacji, by w ciągu paru miesięcy przeprowadzić wszystkie wymagane zmiany legislacyjne. Przejście do drugiej, trudniejszej, fazy realizacji PD będzie zatem najbardziej prawdopodobne w połowie przyszłego roku.
- Wydaje się, że krytyczne uwagi wobec Ukrainy m.in. wynikały z faktu, że ocena obejmowała stan zmian dokonanych do połowy br. Tymczasem dopiero pod koniec września ukraiński parlament przyjął, kluczową z punktu widzenia wprowadzenia biometrii, ustawę o dokumentach identyfikacyjnych, a także nową redakcję ustawy o statusie prawnym cudzoziemców. Natomiast w Mołdawii przedłuża się spór światopoglądowy wokół zaleceń KE dotyczących zapisów antydyskryminacyjnych związanych z orientacją seksualną.
- Niezależnie od oceny postępów Ukrainy i Mołdawii obecnie w UE panuje nieprzychylny klimat dla liberalizacji zewnętrznej polityki wizowej. Wydaje się, że w tej sytuacji, wobec braku szans na szybki sukces, Ukraina (być może Mołdawia) będzie dążyła do

wprowadzenia zmian do już obowiązującej umowy o ułatwieniach wizowych (m.in. łatwiejszy dostęp do wiz długoterminowych, ograniczenie listy dokumentów wymaganych do przyznania wizy) oraz wprowadzenia korzystnych zapisów wizowych do umowy stowarzyszeniowej. Na korzyść państw Europy Wschodniej mogą przemawiać najnowsze dane dotyczące liczby odmów wizowych otrzymanych przez ich obywateli w konsulatach krajów UE. W 2010 roku wskaźnik ten stanowił dla Ukrainy 3,43% ogółu wydanych wiz (za bezpieczny poziom uznaje się 3%).